

Επιμέλεια δημοσίευσης: Κωστής Παπαζάκ

Παρουσίαση: Φώτης Καγγελάρης

Η Βαλεντίνη Λουρμπά αναλαμβάνει μια ακόμα φορά να μας ξεναγήσει στον κόσμο του Ibsen με το υπέροχο έργο «Τα Άσπρα Άλογα Ρόσμερσχολμ» στο θέατρο «Εκάτη». Ουσιαστικά, ο Ibsen και η ιέρεια του, η σκηνοθέτις, μας ξεναγούν στον κόσμο τον δικό μας, μας δείχνουν τους λαβύρινθους της ψυχής μας, τον ορυμαγδό του, είναι: μια υπαρξιακή κραυγή σαν αντίλαλος για το νόημα που διαφεύγει διαρκώς που μάταια αναλώνεται σε βίαια συναισθήματα ή ακόμα και στην ενοχή σαν τρόπο υπάρξειν.

Η σκηνοθέτις με το θεατρικό της ένστικτο, ουσιαστικά, αναδεικνύει, θα έλεγα, συμπληρώνει το έργο του Ibsen, του μεγάλου ανατόμου της ανθρώπινης ψυχής, φίλο και συνομήλικο του Nietzsche, για «τα κατά συνθήκη ψεύδη», τα ζωτικά ψεύδη συναντώντας έτσι τον Pascal όταν λέει «Ο άνθρωπος έχει τα όνειρα να τον στηρίζουν, όπως το πουλί έχει το πέταγμα». Δεν θα διασωθούμε, είναι βέβαιο. Ο κόσμος του Ibsen αποκλείει καταρχήν τη σωτηρία, εξάλλου τι νόημα θα είχε η ζωή με μια προδιαγεγραμμένη σωτηρία: Οφείλουμε να μην ελπίζουμε στην ψυχική τακτοποίηση της ύπαρξης, στην ανάδυση της επόμενης μέρας.

Ο Ρόσμερ και η Ρεβέκκα είναι η προσωποποίηση του αδιέξοδου όπου ο θάνατος είναι η μόνη δυνατή λύση. Η ενοχή γίνεται οδηγός του βίου, το σαρκίο που έφταιγε για όλα χάνεται, ο κόσμος συστέλλεται, η κραυγή πνίγεται.

Η Βαλεντίνη Λουρμπά ως υπαρξιακός ψυχαναλυτής μας οδηγεί στην περιήγηση του ψυχισμού φωτισμένη από τον προβολέα του Ibsen. Δεν μας υπόσχεται happy end. Η αριστοτελική κάθαρση είναι η εξαφάνιση της ύπαρξης. Ο θάνατος γίνεται μια υπόσχεση για ευτυχία. Κανείς δεν μπορεί να μας πάρει τον θάνατό μας. Κανείς δεν μπορεί να πεθάνει στη θέση μας.

Η σκηνοθέτις λιτά, με μία minimal ορχήστρα, αποδίδει ένα τεράστιο ορατόριο για την ανθρώπινη συνθήκη. Η σκηνοθεσία χωρίς στοιχεία μοντερνισμού, συνδιαλέγεται με το ουσιώδες, μας καλεί στην ενατένιση ενός παρελθόντος που είναι και το παρελθόν του καθενός μας, ένα παρελθόν που εξαφανίζει το παρόν και το μέλλον, θυμίζοντάς μας τους

στίχους του T.S.Elliot «Χρόνος παρόν και χρόνος παρελθόν και οι δύο παρόντες σε χρόνο μέλλοντα».

Ο κ. Βασίλης Ασημάκης, ηθοποιός μεγάλων αξιώσεων, εξελίσσει σταθερά από παράσταση σε παράσταση το υποκριτικό του ταλέντο φτάνοντας σε υψηλές υποκριτικές νότες. Ένας ηθοποιός που έχει τη δύναμη να μας μιλήσει άμεσα για τον θάνατο και το πάθος, για το πάθος μας.

Η κ. Λήδα Χατζηδημητρίου, θα έλεγα, παίζει σύγκορμη, σαν ένας κυματισμός εαρινής θάλασσας και αλλού, σαν θύελλα σε χιονισμένο βουνό. Εξαιρετική, κατέχει το μέτρο παρότι κατά στιγμές διακρίνεται μια υπερβάλλουσα ευαισθησία. Η Λήδα Χατζηδημητρίου είναι ένα χειροποίητο όργανο από χρυσό και πολύτιμους λίθους στην υπηρεσία του θεάτρου.

Για τον κ. Μάνο Χατζηγεωργίου η όποια έκφραση κριτικής θα ήταν λίγη. Ένας κίονας που στηρίζει την παράσταση μ' ένα συγκροτημένο ζύγισμα κι ένα πάθος του οποίου η έκφραση σαρώνει το σκηνικό τοπίο. Σηκώνει στους ώμους του την παράσταση και για τους ηθοποιούς και για τους θεατές. Αναδεικνύεται σε μάγιστρο της υποκριτικής.

Η κ. Μαρία Μαραγκουδάκη με μία εξαιρετική ισορροπία κίνησης και αισθήματος δημιουργεί το κατάλληλο συναισθηματικό κλίμα και ταυτόχρονα με αφοπλιστικό τονισμό αναδεικνύει τα εσώτερα της παράστασης, ουσιαστικά φέρνει το ασυνείδητο στην επιφάνεια σαν, κατ' αναλογία, να φέρνει τα παρασκήνια στην σκηνή, ιδιαίτερα όταν κραυγάζει για το «γεφυράκι».

Ο κ. Χρίστος Γεωργίου με διπλό ρόλο, στιβαρή υποκριτική παρουσία, ένα βαθύ βιολοντσέλο υποκριτικής πραότητας διεκπεραιώνει σπαρακτικά τον ρόλο του.

Ο φωτισμός του κ. Θοδωρή Κόκκινου μιλά σαν ένας άλλος ηθοποιός προδιαθέτοντας ή στοιχειώνοντας την γόνιμη σκηνογραφία. Τα κουστούμια εποχής της κ. Τίσα Βασιλάκη θα μπορούσαν να είναι πιο σύγχρονα, με έναν αέρα καθημερινότητας. Ο Ibsen δεν είναι μόνο για το χτες. Η μουσική επιλογή είναι της ίδιας της σκηνοθέτιδας, η πλέον κατάλληλη για να εκφράσει το άλεκτο που υπαγορεύει σταθερά τα ρήματα του έργου. Η φωτογράφιση του κ. Νίκου Κωνσταντόπουλου άψογη, πορτρέτα οικογενειακά, καθισμένοι και απόμακροι, οικείοι-ανοίκιοι, σαν να φωτογραφίζει εμάς τους θεατές που παίζουμε στη δική μας σκηνή, στο σπίτι μας. Μια ξιφασκία βλεμμάτων ηθοποιών- θεατών.

Προτροπή: δείτε τα «Άσπρα Άλογα», μια εξαιρετική μεταφορά του ασυνειδήτου, «από τα οποία δεν γλυτώνει κανείς» και αναρωτηθείτε, ένα ψέμα, έστω ζωτικό, μας βοηθάει να ζούμε ή να πεθαίνουμε;